

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การรับคริสตศานากับการปรับตัวทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษา ชุมชนอาข่า ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย	
ชื่อผู้เขียน	นางสาวสรินยา กิจประยูร	
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการพัฒนาสังคม	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ศาสตราจารย์ ดร. ยศ สันตสมบัติ	ประธานกรรมการ
	อาจารย์ ดร. อานันท์ กาญจนพันธุ์	กรรมการ
	อาจารย์ ดร. อภิญา เพ็ญฟูสกุล	กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นการศึกษาเชิงมานุษยวิทยาว่าด้วยการปรับตัวทางวัฒนธรรมของชาวเขาท่ามกลางกระแสนนิยม โดยมุ่งทำความเข้าใจถึงกระบวนการจัดเรียงความหมายภายในจักรวาลวิทยาของชาวอาข่าหลังจากกับความเชื่อทางคริสตศาสนา โดยจะทำการวิเคราะห์ผ่านคำบอกเล่าและการปฏิบัติตัวในชีวิตประจำวันของปัจเจก รวมทั้งการตีความหมายในการกระทำพิธีกรรมรูปแบบต่าง ๆ ของพวกเขา โดยได้สร้างกรอบคิดเชิงทฤษฎี ซึ่งประกอบด้วยแนวการศึกษาหลัก 3 ประการคือ 1) การปรับตัวทางวัฒนธรรมของชุมชนที่เผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก 2) การรักษาและปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ความเป็นชาติพันธุ์ของชนเผ่า 3) จุดมการณ์ศานากับการปรับตัวทางวัฒนธรรม โดยใช้แนวคิดในการมองศาสนา 2 ประการ คือแนวคิดการมองศาสนาแบบปลายเปิด และแนวคิดการเชื่อมโยงและจัดเรียงความหมายทางศาสนาขึ้นมาใหม่

ท่ามกลางกระแสนิยมที่ทุกชุมชนกำลังเผชิญหน้าอยู่นี้ ได้ก่อให้เกิดสิ่งแปลกใหม่รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มากมายต่อชีวิตของชุมชน ไม่เฉพาะการเปลี่ยนแปลงภายนอกเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการปรับเปลี่ยนวิถีคิด และความเชื่อที่เคยใช้ให้ความหมายต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ซึ่งไม่สามารถให้คำอธิบายประสบการณ์แปลกใหม่ที่เกิดขึ้นได้อย่างเพียงพออีกต่อไป ดังนั้น วิถีคิดแบบใหม่ที่สามารถให้คำอธิบายได้อย่างสอดคล้องกับชีวิตที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบันจึงถูกนำเข้ามาเพิ่มเติมและให้ความหมายแก่ชีวิตของพวกเขา เช่นเดียวกับที่ชาวอาข่าในพื้นที่ศึกษาได้เลือกนำความหมายทางคริสตศาสนาเข้ามาช่วยเพิ่มเติมในวิถีคิดของพวกเขา

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ชาวอาข่ามีกระบวนการเลือกสรรความหมายทางคริสตศาสนาเข้ามาเชื่อมโยงกับความเชื่อในวิถีคิดแบบเดิมของพวกเขา รวมทั้งมีการจัดเรียงความหมายทั้งสองขึ้นใหม่ เกิดเป็นชุดของคำอธิบายแบบใหม่ของพวกเขาเอง ที่สามารถให้คำอธิบายแก่ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ๆ ของพวกเขาได้อย่างมีความหมาย และในกระบวนการนี้เอง ชาวอาข่าคริสต์ได้นำคุณค่าของความเป็นอิสระ ในคริสตศาสนามาใช้ปลดปล่อยพวกเขาออกจากข้อจำกัดของกฎของอาข่า เพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างสอดคล้องกับชีวิตปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปได้ อย่างไรก็ตาม พวกเขายังคงสืบเนื่อง "ความเป็นอาข่า" ผ่านการกระทำพิธีกรรมเพื่อเข้าอยู่ในสายตระกูลทางบิดา เช่นที่เคยปฏิบัติสืบทอดกันมา พร้อมกับอาศัยความสัมพันธ์ที่มีต่อวิญญาณบรรพบุรุษในสายตระกูลนี้ เป็นเงื่อนไขในการเลือกรูปแบบของพิธีกรรมเพื่อขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในวิถีคิดของพวกเขา ดังนั้น รูปแบบของพิธีกรรมที่ปรับเปลี่ยนไปนี้ จึงยังคงเชื่อมโยงหรืออยู่บนพื้นฐานของวิถีคิดแบบเดิม จึงกล่าวได้ว่าอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของชาวอาข่าได้ถูกผลิตใหม่ด้วยความหมายทางคริสตศาสนา ทั้งหมดนี้แสดงถึงความสามารถในการปรับตัวทางวัฒนธรรมของชาวอาข่า ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่ยังคงดำเนินต่อไป

Thesis Title	Christian Conversion and Cultural Adaptation : A Case Study of an Akha Community in Mae Suai District, Chiang Rai Province.	
Author	Miss Sarinya Kitprayoon	
Master of Arts	Social Development	
Examining Committee	Professor Dr. Yos Santasombat	Chairman
	Lecturer Dr. Anan Ganjanapan	Member
	Lecturer Dr. Apinya Fuengfusakul	Member

Abstract

The Thesis is an anthropological study of an Akha community and its cultural adaptation to changes. In order to understand the articulation of Christian doctrine in the Akha' s cosmology, the study analyzes the dialogues and actions in daily life of the Akha. Moreover, the interpretation of rituals is necessary for understanding their thought. The theoretical framework is shaped by three main approaches. The first approach is concerned with the cultural adaptation of the community confronting with changes stemming from the outside. The second approach focuses on the reproduction of ethnic identity and the thrid is concerned with the relationship between religious ideology and cultural adaptation.

The socio-economic changes taken place within the past several decades have brought a great deal of changes in the way people think and feel about their lives. The knowledge providing meanings for the Akha world is no longer adequate in explaining new experiences. Thus, the other mode of thinking that can provide more suitable meanings for their present life is needed. The Akha have turned to the Christian doctrine in the process of cultural adaptation.

The study contends that the Akha have selected the Christian meanings to articulate with their traditional beliefs and also rearticulated them. Then, their new explainable meanings for their present life is initiated. In the rearticulation process, the Christian Akha have taken the value of "freedom" in Christianity to free themselves from the traditional Akha law. Thus, their sociocultural life can be adapted in the midst of radical changes. Moreover, they still continue the Akhahood by adhering to the rules of descent which place themselves in the patrilineages. They have chosen the ritual forms to release the conflict in their way of thinking by relating to the ancestral spirits within their patrilineages. The adaptive ritual still attaches to the Akha traditions. The articulation and rearticulation between traditional and Christian beliefs and rituals have enabled to Akha to reproduce their sense of ethnic identity.